

VÁLTÓK KÖZÖTT

Bakó András szivarra gyújtott, kipöfékelt néhány felhőcskét (csak a könyöklő puttók hiányoztak róluk), majd – mintegy mellékesen megkérdezte tőlem: – Ismered te a halálfélelmet?

 - Éjfél és virradat között, a farkasok óráján gyakran felébredek rá... - kezdtem óvatosan, de öreg barátom türelmetlenül legyintett: - Én nem a ti alaktalan, egzisztencialista szorongásaitokra gondolok, hanem arra, amelyet a pillanat tört része választ el a halál tapasztalatától.

 - Nem, azt még nem ismerem - mentegetőztem,
mintha mentegetőznöm kellett volna.

 - Mindjárt gondoltam - mondta megvetően Bakó András -, hiszen te már a háború után születted, nem ismerheted azt a gyomrot-beleket feszítő érzést, amit szinte daganatként lehet kitapintani - nem véletlen, hogy az én nemzedékemből olyan sokan haltak meg gyomorrákban, 15-20 évvel a világégés után. Azt hiszem, még nem beszéltem róla, hogy tartalékos tűzértiszként, '44 nyarán részt vettem a csúfos kudarccal végződött dél-erdélyi hadműveletekben, melynek során legjobb bajtársaimat veszítettem el. Vonultunk, vonultunk egy kisvároson át, miközben fölöttünk két német felségjelű bombázó körözött, mintha csak ránk vigyáznának. Ám alig értünk ki a nyílt terepre, kiderült, hogy a repülőkből román pilóták ülnek: olyan bombazáport zúdítottak ránk váratlanul, hogy mire felocsúdtunk volna, embereink fele-kétharmada szétszaggatott tagokkal hevert a fedezéket nem kínáló, nyárvégi színekben tobzódo mezőn. Én, jobb híján, egy barackfa alá futottam, s miközben a bombák potyogtak körülöttem, iszonyatos halálfélelmemben csak tömtém, tömtém magamba a tocsogósra érett barackokat, mintha még utoljára egy jót akarnék zabálni, mielőtt szar- és húscsfatokra robbant szét a detonáció...

 - Megrázó a történeted, Bandi bátyám -
mondtam én, a hatásszünetet kívárva -, de mit akarsz vele mondani?

 - Ezzel semmit - legyintett ismét öreg barátom -, viszont néhány éve együtt utaztam a vonaton egy vasutassal, akit majdnem elgázolt a Puskin-expressz. Tudod, nekem erről a Moszkva-Belgrád viszonylatban közlekedő gyorsvonatról nem a nagy orosz költő jut eszembe, hanem az ötvenes évekbeli Puskin nagykövet, aki úgy tárgyalt Rákosival, hogy kirakta maga elé az asztalra a pisztolyát - lássa a kopasz hájfejú, ki az úr a háznál!... - Bakó András elbóbiskolt, s köhintésemre felriadva, megkérdezte: - Hol is tartottam?

[illegible]

 - Ostoba - dörrent rám öreg barátom. - Nem vetted észre, hogy rólatok beszélek? A pályatestet ellenőriztéték, tudták már, hogy rozoga, nem biztos, hogy elbírná a következő expresszvonatot... S ekkor hirtelen az állomáson átállították a váltókat. De olyan szerencsétlenül, hogy odaszorult a lábfejetek. És most álltok bénán, tudva, hogy percekben belül megérkezik a történelem expressze, már halljátok a zakatolását, sípszavát – észreveszi-e vajon égő ingeteket a masiniszta? S van-e egyáltalán mozdonyvezető ezen a vonaton? S ha igen, ki ül a műszerfal előtt; Isten? A Sátán? Valamelyik szuperhatalom első számú embere? Álltok rettegve, bénán, tanácstalanul és... - Halk hortyogás zárta a beszélgetést.

(Délmagyarország, 1992. március 10.)

[← Előző oldal](#) [Következő oldal →](#)